

Danielpa Qillqan — Pichqa Chunka Kinsayoc Número

Rikch'ayninpa Profetik Mosoq Rikch'ayninkuna Qichasqa: Qhipa P'unchaykunata Danielpa Kawsaynin Rayku Entiendenapaq

Jeff Pippenger
2024-01-17

Llapa profetakunaqa aswanmi rimashanku qhepa p'unchaykunamanta, manam paykuna kawsasqanku p'unchaykunamantachu.

“Ñawpaq profetakunam kikinkupa pachaqpapaqqa aswan pisita rimarqaku ñuqanchikpaqtaq aswan achkata, chayraykun profetizasqankuqaqa ñuqanchikpaq kallpanwan sayashan. ‘Kunanmi tukuy kaykuna paykunaman pasaraq karqan yachachikuy hina; qelqasqataq kachkan ñuqanchikta yuyachinapaq, mayqenkunaman pachaq tukukuyninkuna chayamusqaña.’ 1 Corinthians 10:11. ‘Manan kikinkupaqchu, aswanqa ñuqanchikpaqmi sirvirqaku chay imakunata, kunan qankunaman willasqasqa kaqkunata, hanaq pacha-manta kachamusqa Santo Espirituwan evangelio willaqkuna qankunaman willasqankuman hina; chay imakunamanmi angelkunapas qhawariyta munaqkuna.’ 1 Peter 1:12”

“Bibliaga kay qhepa p'unchaykunapaq tukuy qori qhapaq kayninkunata huñuspa hukllachaspa waqaychasqa. Tukuy hatun ruwaykuna, hinaspa ñawpa Testamentopi aswan chaninman hap'iqkuna llakiyoq ruwaykunaqa, kasharqanmi, hinaspa kunanpas kay qhepa p'unchaykunapi iglesiapi kutimuspalla kasqanku.” Selected Messages, libro 3, 338, 339.

Danielqa Diospa llaqtanta sut'inchashan, pichqakuna qhepa p'unchaykunapi sut'inchakuq Simimanta yachakurqanku ch'iqirachisqa kasqankuta. Chay cheqaqta rikch'arishanku, mañakusqanku Levitico iskay chunka suqta ñiqinpi kaq mañakuyta hunt'anankupaq, hinallataq qhepa sut'inchakuq pakasqa secreton yachanankupaq mañakuyta, mayqencha manaraq tiempo de gracia wichq'akusqanman chayamushaspa kicharisqa kan, imaynachus Danielpa iskay ñiqin kapitulumanta mañakuyninpi rikuchisqa kasqan hina. Sichus paykuna Danielpa experienciaman yaykunku, angel Gabriel llaqlinqa, willanqa, rimanqa paykunawan, “yachayta hinaspa entiendenata” qunampaq. Yachaqkunaqa chaykuna kanku pichqakuna “entiendenku” “yachaypa yapakusqanta” maypachachus sut'inchakuq pakasqa secreto kicharisqa kan.

Hinaspan willawaspa, rimarispag, nirqan: Daniel, kunanqa hamuni yuyayniykita yachaywan, entiendiyniyanpas qusqaykipaq. Mañakuyniykikuna qallariyninmanta kamachikuy llusqsimurqan, chayraykun hamuni qhawachinaykipaq; anchata munasqa kasqaykirayku. Chayrayku kay rimayta allinta entiendiysunki, rikuchisqa musquytaq unanchaspa qhaway. Daniel 9:22, 23.

Rikch'asqayta, Danielman qhawariyta yuyayman churay nisqaqa, rikuriypa rikch'ayninmanta “mareh” rikch'asqaymi. Gabrielqa mana tukurqachu pusaq ñiqin kapitulopi payman kamachisqa llamk'ayta, Danielta “mareh” rikch'asqayta entiendenanpaq nisqa kaptin. Isqun ñiqin kapitulopin

kutimun, chay qhawayta tukuychananpaq. Isqun ñiqin kapitulopin Danielqa manaña Babilonia qhapaq suyupa pacha kawsayñinpichu kashan, aswanpas Medo-Persia qhapaq suyupa historianninpim kashan.

Gabrielqa Danielta “asuntuta entiendenaykipaq” hinaspa “riqsisqanta yuyayman churaykipaq” nispa yachachisqanpiqa, huk yuyaypi t’aqanakuy ruwanakuytam sut’inchashan, chaytan Danielpa rurayninpaq munan. “Entender” nisqaman hinaspa “considerar” nisqaman tikrasqa simikunaqa kikin hebreo simim. Chay simiqa “biyn” nisqam, hinaspan yuyaypi t’aqayta niy. Hebreo simi “matter” nisqaman tikrasqaqa “dabar” nisqam, hinaspan “simi” niy. Chayraykun Gabrielqa Danielman, hinaspa qhepa p’unchaykunapi paypa rantinchasqankunamanpas, cheqaqta cheqaq kaq Simita allinta t’aqayta willashan.

Diospaq allinta rikusqa kayta yachakuy, mana p’enqaypaq llamkaq hina, cheqaq simita allinraq rakinaq. 2 Timoteo 2:15.

Simipas “matter” nisqaqa Danielpa qanchis chunka tawaq kaq t’aqapi, huk kaq versículopi, hinallataq kimsa kuti “thing” nisqaman tikrasqa kachkan.

Persia llaqtap rey Ciroq kimsak wata kamachiypi huk cosa Danielman rikuchisqa karqa, paypa sutinta Beltesasar nispa sutichasqa kaqman; chay cosataq cheqaqmi karqa, ichaqa señalasqa tiempoqa unaymi karqa; paytaq chay cosata entienderqa, hinaspa visionta allinta entienderqa. Daniel 10:1.

Kaypi versículopi, “visión” nisqaqa rikch’akuyninpa rikhuriyninmanta “mareh” visiónmi, chaymanta Danielqa yachayniyoq karqa iskaynintapas: imataq (“matter”) nisqanta, hinallataq visiónta (“mareh”). Tawa chunka kimsayyoq versículopi, isqon kaq capítulo, Gabrielqa Danielta kamachirqa imatawan visióntawan allinta t’aqananpaq; chunka kaq capítulo huk kaq versículonpitaq iskayninmanta yachayniyoq kashan: imataqmanta (“thing”) hinallataq visiónmanta (“mareh”). Isqon kaq capítulo Gabrielqa Danielman willashan, imatawan visióntawan sut’inchaspa reqsinanpaq, chayri allinta t’aqananpaq. Visiónqa “mareh” visiónmi; “matter”, icha “thing” nisqari, “chazon” visiónmi.

Pusaq p’unchawpi iskaynin rikuykuna reqsichisqa kanku, hinaspataq huk sapa kaynin qhawarisqa kashan, imaraykuchus Danielqa “chazon” sutiyoq rikuyta entiendenanpaq munarqa, ichaqa Gabrielqa kamachisqa karqa Danielta “mareh” sutiyoq rikuyta entiendenanpaq. Gabrielqa llamk’aynta qallarispas, Danielta “asuntota” hinaspa “rikuyta” entiendenanpaq, Danielman willan paykuna iskay sapa rikuykuna kasqankuta allinta qhawarinanpaq.

Hinaspan willarikurqa, rimapayawaspaymi nirqa: “Daniel, kunanmi hamurqani yachayta hinallataq entiendenaykita qosunaypaq. Mañasqaykikuna qallariyninmantapacham kamachikuy llusqirqa, chayraykum hamurqani qhawachisunaykipaq; anchata munasqa kasqaykirayku. Chayrayku kay asuntoyta entiéndey, hinaspa mosqoy rikuyta yuyayman churay. Qanchis chunka semanakunam akillakusqa kanku llaqtaykipaqqa, santo llaqtaykipaqpas, huch’anchakuyta tukuchinapaq, huchakunata tukupachinapaq, mana allin ruraypaq pampachayta ruranaq, wiñaypaq chanin kayta apamunapaq, mosqoy rikuyta hinallataq profeciata sellanapaq, hinaspa Aswan Santo kaqta hawinapaq. Chayrayku yachay

hinaspa entiéndey: Jerusalén llaqtata kutichinapaq hinaspa hatarichinapaq kamachikuy llusqisqanmantapacha Mesías Kamachiqkama qanchis semanakunam kanqa, hinaspa soqta chunka iskayniyuq semanakunapas; callepas kutin hatarichisqam kanqa, murallapas, sasachakuy p'unchawkunapipas. Hinaspa soqta chunka iskayniyuq semanakunamanta qhepaman Mesíasqa wañuchisqam kanqa, ichaqa manam paypa kikimpachu; hamuq kamachiqpa llaqtan runakunaqmi llaqtata hinallataq santuarioyta thunisqanku; tukukuynintaq unu llump'ay hina kanqa, hinaspa maqanakuy tukukuyninkamak desolacionkunam kamachisqa kanqa. Paymi huk semanapaq askha runakunawan pactota sinchiyachinqa; ichaqa semanapa chawpinpim sacrificiota hinallataq ofrendata sayachinqa, hinaspa millay abominacionkunapa mast'arikuyninraykum ch'inyayta ruwanqa, tukukuyninkama, chay kamachisqa kaqpas ch'inyasqa kaqmanmi ichakamusqa kanqa.” Daniel 9:22–27.

Gabrielqa munarqan Daniel yachanampaq, pay qusqan yuyaychaypi iskaynin qhawariykunamanta, “chazon” qhawariymantapas hinaspa “mareh” qhawariymantapas, wakin imakuna rikuchisqa kanankuta. Chay yuyaychayqa iskaynin qhawariykunatam rimarinan karqa, hinaspa Danielpa ruwanan karqa allinta rakiy chay qhawariyta mayqinchus santuario-ta hinaspa huesteta saruchisqa kananmanta rimarqan, chaymanta sapaqtaq chay qhawariymanta mayqinchus Cristo rikurimurqan Aswan Santísimo Cheqepi octubre 22, 1844 p'unchawpi.

Gabrielqa reqsisqanmi Artajerjespa kamachisqanmantapacha, 457 a.C. watapi, tawa pachak isqun chunka wata kananpaq, “kuchusqa” kasqanta, tuta-k'anchaykunapa qhawaypa iskay waranqa kimsa pachak watanmanta, chayqa aswanqa judiokunapaqmi karqa. Chayraq citasqa versículokunapi, “kamasqa” nisqa simi kimsa kuti reqsichisqa kachkan, ichaqa iskay huknirayaq hebreo simikunami kanku, iskayninku chay versículokunapi “kamasqa” nisqaman tikrasqa. Ñawpaq kuti “kamasqa” nisqa reqsichisqa kachkan versículo iskay chunka tawanpi, chay hebreo simitaq “chathak” nisqa, hinallataq “kuchuy” ninmi.

Chaymi Israelmanqa qusqa karqan huk tiempo de prueba, qallarisqa Artajerjespa kimsa kaq decretomanta, chayqa tukunan karqan Estebanta rumiwan wañuchisqanku p'unchawpi 34 d.C. Tawka pachak isqun chunka watakunaqa “kuchusqa” karqan, hinaspa rikuchirqan aswan pisiyachisqa profetiku tiempo-ta, hatun profecía iskay waranqa kimsa pachak watakunamanta ukhupi. Yupay “tawka pachak isqun chunka” nisqaqa, tiempo de prueba-pa unanchanmi, imaynachus Jesusqa testificasqan hina.

Chaymi Pedroqa payman hamuspa nirqan: Señor, wawqeyqa ñoqaman huchallikuspaqa, hayk'aqkamataq payta pampachasaq? ¿Qanchis kuti kamachu? Jesusqa payman nirqan: Manan qanman niniñachu, qanchis kuti kama nispachu; aswanqa qanchis chunka kuti qanchis kama. Mateo 18:22.

Pampachaypaq huk tukukuynin kan, chay tukukuynintaq “tawa pachak isqun chunka” yupaywanmi rikuchisqa. Chay “tawa pachak isqun chunka” watakunaqa judiokunapaq huk pruebapa pacha kasqanta rikuchin, qispichisqa kasqankumanta pacha Estebanpa rumikunawan wañuchisqa kasqan kama, maypachachus pruebapa pachankuta hunt'achirqanku chaykama. Chay “tawa pachak isqun chunka” watakunaqa Levitico iskay chunka suqta qillqapi kashan “qanchis kuti” ñakaywanpas tinkisqa. Bibliapiqa iskayllapi tarikun allpapa samanana p'unchayninkunata

kusikuykusqanmanta rimay. Ñawpaq kaqqa Levítico iskay chunka suqtapi tarikun.

Chayri kaykunapas mana uyariwankichikchu, aswanpas noqapaq contrapi purinkichik chayqa; hinallataq noqapas phiñakuypi qankunapaq contrapi purisaq; noqaqa, arí noqam, qankunata qanchis kuti muchuchisaq huchaykichikkuna rayku. Hinaspa wawaykichikkunapa aychanta mikunkichik, ususiykichikkunapa aychantapas mikunkichik. Hinaspa alto lugarniykichikkunata thuñichisaq, lantanakunaykichikkunata kuchuspa urmachisaq, aya cuerpoykichikkunata idoloymichikkunapa aya cuerponkunaman wijch'uykuspa; almaypas qankunata millaychakusunkichik. Llaqtaykichikkunatapas chunyayachisaq, santuarioniykichikkunatapas ch'usaqyachisaq, misk'i q'apniyoq qosñiykichiktaqa manan muthasaqchu. Hallp'ata chunyaymanmi churasaq; chaypi tiyaq awqaykichikkunapas chayta rikuspanku muspharinqaku. Hinaspa qankunata mana israel runakunamanmi ch'iqichisaq, qankunapa qhepantaq espadata oqarimuspa qatiquasaq; hallp'aykichikqa chunyayasqa kanqa, llaqtaykichikpas wastu kanqa. Chaymantataq hallp'a samarisqa kaspas samana p'unchayninkunamanta kusikunqa, tukuy chunyayasqa kasqa kama, qankunataq awqaykichikpa hallp'anpi kashaqtikichik; arí, chaypachapas hallp'a samarinqa, samana p'unchayninkunamanta kusikuspa. Tukuy chunyayasqa kasqa kamam samarinqa; imaraykuchus qankuna chaypi tiyashaqtikichik samana p'unchayninkunapi mana samarisqanrayku. Levítico 26:27–35.

Ñak'ariy “qanchis kuti,” iskay chunka soqtayuq qhapaqpi tawa kuti rimarisqa, reqsichin Diospa runankuna ch'iqichisqa kaptinku, chay pacha allpaqa chaymanta “samanankunata kusikuywan hap'inqa” nisqanta. Danielpas kinsa allin qharikunapas awqankunapa allpaman ch'iqichisqa karqanku Moisespa maldicionnin hunt'akusqa hina, chay qanchis chunka watayuq ch'iqichisqapas iskay waranqa pichqa pachak iskay chunka watayuq ch'iqichisqamanta huk unanchasqa yachachiy karqa. Chayqa huk profetikusqa unanchasqa yachachiy karqa, hina Elíasqa kimsa wata kuskan ch'aki pacha Jezabelpa qatiykachasqa p'unchaykunapi kasqa man. Chay kimsa wata kuskanqa kimsa wata kuskan profetikusqa watakunata unancharqa, chaymi hunuqtachisqa chunka soqtayuq pachak soqtayuq watakunaman tukurqa papal kamachikuyninpi wata 538 manta 1798 kama. Qanchis chunka watakunaqa “qanchis kuti” nisqapa huk unanchan karqa, hina kimsa wata kuskanpas huk unanchan karqa chunka iskay pachak soqtayuq watayuq ch'in pampa kasqa man. Jeremíasqa rimasqa man hina Danielpa prisionninpi qanchis chunka watakunaqa “tawa pachak isqun chunka” watakunata reqsichirqa.

Payqa taytankunapa Apu Diosninqa kachamurqa paykunaman kachaqninkunawan, tutamanta hatarispalla, sapa kuti kachaspalla; llaqtanta kuyapayasqa rayku, tiyanan wasintapas. Ichaqa paykunaqa Diospa kachaqninkunata asipayarqanku, siminkunatapas pisipacharqanku, profetankunatapas millayta tratayarqanku, Apuq phiñakuynin llaqtanpa contranpi hatarimunankama, manaña hampiy atisqa kanan kama. Chayrayku paykunaman apamurqa Caldeakunapa reyninta, paymi waynankunata espadawan wañuchirqa santuarionku wasipi; mana khuyapayarqanchu wayna qhari, sipas warmi, machu runa, ni machuyasqa manta kumuykusqa runatapas: llapantataq makinman entregarqun. Diospa wasinmanta llaqa vasokunata, hatunkunata huch'uykunatapas, Apuq wasinpa qori qolqenkunata, reyninpa, hinallataq kurajkunapa qori qolqenkunatapas; llapanta Babiloniaman aparqa. Diospa

wasintataq ruphachirqanku, Jerusalén llaqtapa perqantapas urmachirqanku, llapa palacionninkunatapas ninawan ruphachirqanku, sumaq vasokunantapas llapanta chinkachirqanku. Espadamanta qispirqakunataq Babiloniaman aparqan; chaypi payman, churinkunamanpas yanapakuk runakuna karqanku Persia suyupa reinon qallariyninkama: Jeremiaspa siminwan Apu rimachisqanta hunt'anapaq, allpa samanana p'unchayninkunata kusikunan kama; ch'usaqlla kasqan pacha llapanta samaspa, qanchis chunka watata hunt'arqan. Persia reynin Cirospa huk ñiqin wata qallariyninpiña, Jeremiaspa siminwan Apuq nisqan hunt'akunanpaq, Apuqa Persia reynin Cirospa espiritunta kuyuchirqan, hinapi llapa reinonpi willakuyta rurirqan, qillqasqawanpas churachirqan, nispá: Kayhinan nin Persia reynin Cirospa: Hanaq pacha Dios Apuqa kay pachapa llapa reinokunata qon; paymi kamachiwashan Judápi kaq Jerusalén llaqtapi huk wasi paypaq sayarichinaypaq. Pitaq kankichikmanta, llapa llaqtanmanta? Apu Diosnin paywan kachun, hinaspa wichariychun. 2 Crónicas 36:15–23.

Bibliapi iskaylla willakuykunallan kan allpapa samanana p'unchayninkunata kusikuspalla chaskisqanmanta; chaykunapas Diospa llaqtan runakunapa ch'iqichisqa kasqankuwan, hinaspa qanchis chunka watayuq prisionpi kaywanmi tupachisqa kanku. Chay qanchis chunka wataqa huk pacha karqan, maypin allpa samanana p'unchayninkunata kusikuspalla chaskinanpaq saqisqa kanan karqan. Chayqa hayk'a samanana p'unchayninkunatam judiokuna mana allpaman samayta qosqankuchu, chaymanta kaq kichikan karqan. Allpapa qanchis chunka wata samasqanqa rikuchirqan llaqan watakunata, maykunapi allpata samachinapaq kamachikuy contra hatarikuyninku hunt'asqa karqan chayta. Sasa yupayllapas sut'inchan: “tawa pachak isqun chunka” watakuna hatarikuypiq, qanchis chunka wata kanman karqan, mayqin watakunapim allpa mana samasqachu.

Iskay pachak qanchis chunka watakuna rakisqa karqan iskay waranqa kimsa pachak watakunamanta, judiokunapaq huk pruebayuq pacha hina; chay “iskay pachak qanchis chunka” watakunataq chiqan tinkuyyuqmi kachkan Levítico iskay chunka suqtayoqpi “qanchis kuti” nisqapa ch'eqchisqanwan.

“Chazon” sut'i llakllasqa taripaymanta, hinaspa “mareh” sut'i llakllasqa iskay chunka kimsayuq pachak watakuna tukukuyninpi rikurisqanmantawan, hukninmanta huknin sapanmi kanku; ichaqa chiqap, mana p'akisqa tinkuywanmi huñunakunku. Danielwan hina, Diospa llaqtanqa allinta rakiyta yachananku kay iskay llakllaskakunata, chaykamaqa hukninwan hukninpa tinkusqanta reqsispalla. Qanchis chunka watayuq watakuna prisionpi kasqan, mayqanmantachus kimsa kamachikuykuna llusqirqa Judío runakunapa kutimunankupaq hinaspa Jerusalén llaqtata yapamanta hatarichinankupaq, chayqa rikuchirqan “tawa pachak isqun chunka” watakunata Judío runakunapa mana kasukunankuta pactoman, allpata samachinankupaq kamachisqa kasqanmanta.

Kimsa kaq kamachiy kutiykuspa hinaspa wakmanta sayarichinankupaq atiyta reqsichiptin, paykunaman qokurqa “tawa pachak isqun chunka” wata pruebapi kachkanankupaq tiempo, imaraykuchus chay kikin tiempowanmi pruebakurqanku, maypin mana kasukunankurayku Jerusalén llaqtapa thuñisqa kayninman hinaspa paykunapa ch'eqchisqa kayninman chayarqan. Iskay kaq “tawa pachak isqun chunka wata” tukukuyninpi, paykunapa mana kasukuyninku wakmantapas apamunqa Jerusalén llaqtapa thuñisqa kayninta hinaspa mana judío nacionkunapi

ch'eqechisqa kanankuta.

Qanchis chunka wata prisionpi kayta ch'iqiyqa ñawpaqta hamurqan “tawa pachak isqun chunka” watakuna hatun wakch'akuywan; chaymanta, chay qanchis chunka wata prisionpi kaymanta qhipamanqa huk “tawa pachak isqun chunka wata” yapamanta wakch'akuywan qatirqan.

Ñawpaq “tawa pachak isqun chunka” watakuna pacha, mayqinchus allpata qanchis chunka wata samachirqan, Jerusalén llaqtapa tukusqanwan tukukuymanta chayarqan. “Tawa pachak isqun chunka” watakuna, iskay waranqa kinsa pachak watakunamanta kuchusqa kasqankupa tukukuyninpi, Jerusalén yapamanta huk kutita thuñisqa karqan, imaraykuchus Jesusqa imayllapas huk imapa tukukuyninta qallarayninwanmi rikuchin.

Qanchis chunka watayuq cheqaq Israelpa cheqaq Babiloniapi prisionpi kasqanqa “qanchis kuti” ch'eqesqa kasqanmanta huk unanchay karqan, chaymantañataq Panay White rimarqan cheqaq Israelpa cheqaq Babiloniapi qanchis chunka watayuq prisionpi kasqanqa, espíritu Israelpa espíritu Babiloniapi waranqa iskay pachak suqta chunka watayuq prisionpi kasqanpaq huk rikch'akuynin kasqanta.

“Kay pachapi Diospa iglesianqa, kay unay pacha mana samayuq qatikachaywan ñak'arisqan tiempo ukhupi, cheqaqtapuni prësu kasqa, imaynatachus Israelpa wawanakuna Babiloniapi prësu hap'isqa karqanku nirqanku chinkasqa pacha ukhupi hina.” Prophets and Kings, 714.

Waranqa iskay pachak suqta chunka watakuna, watapi 538 manta 1798 kama, “qanchis pacha”-paq rikch'aynin karqan. Qanchis chunka watakuna tukukuptin, judíokuna kutimurqanku Jerusalén llaqtata sayarichinankupaq hinaspa musuqmanta hatarichinankupaq. Paykunapa kutimuyninku, kimsa kamachikuykunapi, qallariyta señalasqa karqan (457 a.C.) iskay waranqa kimsa pachak watakunapaq “mareh” visiónmanta, chaymi púsarqan Cristo rikhurimuyninman Ancha Santísimo Cheqepi octubre 22, 1844 punchawpi. Chay kimsa kamachikuykunaqa qallariyta señalasqa karqanku profético pacha, hinaspataq chay profético pacha qallarinanpaq kimsa kamachikuykunallataq necesitakurqan, mayqinchus Ciro-pa ñawpaq kaq kamachikuyninwanña kutiyta hinaspa hatarichiyta qallarisqankuchá.

“Esdras qanchis kaq capitulopinmi kamachikuyqa tarikun. Versículokuna 12–26. Hunt'asqa kaqninpi Artajerjes, Persia llaqtapa reynin, 457 a. C. watapi hurquchirqan. Ichaqa Esdras 6:14-pi Señorpa wasin Jerusalén llaqtapi ruwasqa kasqanta nin ‘Ciro, Darío, hinallataq Artajerjes Persia llaqtapa reyninpa kamachikuyninman [“decreto”, margen nisqapi] hina.’ Kay kimsa reykunapa, kamachikuyta qallariychispa, musuqmanta takyachispa, hinaspa hunt'achispa, chay profecía mañakusqan hinata allinta hunt'arqanku, 2300 watakunapa qallariyninta señalanapaq. 457 a. C. watata, kamachikuy hunt'asqa kasqan pachata hina, kamachikuy paqarimusqan p'unchawta hina hap'ispa, profeciapi qanchis chunka semanakunamanta llaqa nisqankunaqa hunt'asqa kasqanta rikurqanku.” The Great Controversy, 326.

1798 watamanta 1844 watakama, Apocalipsispi kimsa angelkunapaq profético historiaman chayamurqanku; hinallataq, kimsa kamachikuykunaqa iskay chunka kimsa pachak wata profeciapa qallariyninta señalarqanku hina, chay kimsa angelkunataq chay profeciapa tukukuyninta

señalarqanku. Chay profético pacha tukukurqan kinsa kaq angelpa chayamuyninwan, imaynachus kinsa kaq kamachikuypa chayamuyninwan qallarisqa karqan hina; Jesúsqa sapa kuti huk imapa tukukuynintaqa huk imapa qallariyninwanmi reqsichin.

Judíokunaqa kutimuyta qallariqku ñawpaq kamachikuywan, iskay ñiqin kamachikuypa willakuyninpiqtaq templota tukuysirqaku. Kimsa kaq angelqa chayamurqa 22 octubre 1844 p'unchawpi, chay p'unchawman ñawpaqtaq Milleritakunaqa tukuchirqaku espiritual templonta, maymantachus lloqsisqaku espiritual Babiloniamanta wakichinankupaq. Chayqa tukuchisqa kanan karqa, imaraykuchus 22 octubre 1844 p'unchawpi pactopa kachaqninqa utqaylla hamunan karqa templonman. Chay temploqa Millerita llaqtan karqa, paykunachus pactoman haykurqaku 22 octubre 1844 p'unchawpi, hinallataq Pedro reqsichin paykunaqa templo kasqankuta.

Qankunapas kankunapas, kawsak rumi hina, huk espiritu wasi hina hatarichisqa kankichik, huk ch'uya sacerdocio hina, Jesucristo rayku Diospa ñawpaqenpi allinchasqa espiritu sacrificiokunata haywanaykichikpaq. 1 Pedro 2:5.

Templo Milleritaqa 1798 watamanta 1844 watakama hatarichisqa karqan, chayqa tawa chunka suqta watam, ichaqa proféticamente kinsa p'unchawkunam; Cristorí nirqan templo hatarichinapaq kinsa p'unchawkunata munasqanta.

Judíokunapa Pascua raymiqa qayllamuña karqa, hinaspan Jesúsqa Jerusalén llaqtaman wicharirqa. Hinaspan templopi tarirqa buyeskunata, ovejakunata, urpikunayuqkunata rantichikunata, qolqeta cambiaqkunatapas tiyashaqta. Huch'uy waskakunamanta huk asut'ita ruwaruspanmi, llapantata templomanta qarqorqa, ovejakunatapas, buyeskunatapas; qolqeta cambiaqkunapa qolqentapas ch'iqichirqa, mesaankunatapas tikrarachirqa. Urpikuna rantichikunataq nirqa: Kaykunata kaymanta apaychis; Ama Yayaypa wasinta ranticuna wasita hina ruwaychischu, nispa. Hinaptin discípulonkuna yuyarirqaku qelqasqa kasqanta: Wasiykiqa raykun sonqoyoq kasqaymi mikhuwarqan. Chaymantataq Judíokuna kutichispa payta nirqaku: Kaykunata ruwasqaykirayku, ima señaltataq qawachiwankiku? Jesús kutichispa paykunata nirqa: Kay templo urmachiychis, hinaspan kimsa p'unchaypiñam sayarichisqa, nispa. Chaymi Judíokuna nirqaku: Tawa chunka suqta watataq kay templo ruwasqa karqa, qanrí kimsa p'unchaypichu sayarichinki? Ichaqa payqa cuerponpa templonmanta rimasharqa. Juan 2:13–21.

Pana Whiteqa reqsichinmi, pactopa willakuy apaqnin usqhaylla Templonman hamuptin, imaynataq Malakías qillqapi rikuchisqa kasqan hina, chay willakuy hunt'asqa karqan Cristo Templota picharqan chaypacha, Juanmanta pasaje nisqapi kunanraq reqsichisqa kasqan hina.

“Templota kay pachamanta qhatuqkunata, rantikuqkunatawan llimp'ichispa, Jesúsqa willakurqan sonqota huchapa qhellichakusqanmantapacha llimp'ichiyta munasqanta,—kay pachapi munaykunamanta, kkillanpaq munapayaykunamanta, mana allin ruwanakunamantawan, chaykunaqa almata ismuchinku. ‘Qhawariy, ñawpaqniyman kachamusaq kachaqniyta, paymi ñanniyta allichanqa ñawpaqniypi; chhikasqataq hamunqa templonman Señor, mayqentachus qankuna maskhashankichik; arí, rimayninmanta kachaqmi, mayqentachus qankuna kusikunkichik: qhawariy, payqa hamunqan, nispa nin Tukuy Atiyniyuq Señor. Ichaqa, pim hawanqa hamusqan p'unchayta? pimtaq sayanqa rikurimusqanpi?

imaraykuchus payqa qori qollqe ch'uyachiq ninaman hinam, p'achakunata taqsachiq jabonman hinam. Tiyaqunqataq qori qollqeta ch'uyachiq hina, ch'uyanchanqaña; Levípa churinkunata ch'uyanchanqa, qori qollqe hinataq llump'ichinqa, chaymanta Señorpaq ofrendata qespichinankupaq cheqaq kaypi.' Malaquías 3:1-3." El Deseado de Todas las Gentes, 161.

Juan iskay capítulo templomanta, tawa chunka suqtayuq watakunapi ruwasqa karqan, hinaspan Jesús nirqan thuñisqa templo kinsa p'unchaykunapi sayarichisqanta. 1798 watamanta 1844 watakama, tawa chunka suqtayuq wata kanku, chaymi reqsichin Kimsa Angelkunapa hamusqanta (p'unchaykunata), Apocalipsis chunka tawañiyuqpi, mayqinkunachus ñawpaqmanta rikuchisqa karqanku kimsa kamachikuykunawan, chaykunam qallariychirqanku iskay waranqa kimsa pachak watayuq willakuyta. Tawa chunka suqtayuq watakunaqa chay pacha kanku maypichus Cristo sayarichirqan Millerita templota, imaraykuchus chaymanta ñawpaqtaqa espiritual santuario hinallataq espiritual Israelpas espiritual Babiloniaq sarusqan karqanku.

Cristoqa, ministerionpa qallariyninpi Pascuapi templota pichaspaqa, Malakíaspi nisqa hina Pactopa Kachaqnin usqhaylla templanman hamunanta willakuyta hunt'achkarqa. 1844 watapi octubre killapa 22 p'unchawninpi Cristo usqhaylla templanman hamurqa, chinkachisqa templota hatarichinampaqtaq tawa chunka suqta watata hap'irqan.

"Cristo hamuqnin, ñuqanchikpa hatun sacerdote hina, Aswan Santo cheqman, santuarioq ch'uyaqchasqanrayku, Daniel 8:14pi rikuchisqa; Runaq Churinpa Unay P'unchayniyuqman hamuqnin, hina Daniel 7:13pi qhawachisqa kasqanman hina; hinaspa Señorpa Templanman hamuqnin, Malaquías willasqanman hina ñawpaq rimarisqa kasqan; kaykunaqa kikin evento nisqamanta qillqasqa willakuykuna kanku. Chaymi kaypas rikuchisqa kasqa noviopa kasarakuymán hamusqanwan, Cristo chunka doncellakunaq yachachikuyninpi, Mateo 25pi, nisqan hina." The Great Controversy, 426.

Ñawpaq phiñakuyqa 1798 watapi tukukūrqa, hinaspa qhipa phiñakuypa tukukuyninqa 1844 watapi karqan. Tawa chunka suqta watayuq pacha qallariyninpi, maypichus Cristoqa Millerita templota hatarichirqan, tukukuyninta rikuchirqan; imaraykuchus qallariypas tukukuypas Diospa phiñakuynin His llaqtanman tukukuyninwan señalasqa karqanku, chayrayku Jesúsqa sapa imapas tukukuynintaqa qallariyninwan kуска riqsichin.

Qatipaq qillqapiqa Gabrielpa Danielman yachachisqanta yachayta qatiqasun.

"Apocalipsis nirqan qillqaqa runakunaman kichasqa kananmi. Achkakunata yachachisqaku, chayqa sellasqa qillqa kasqanta; ichaqa cheqaqtaq sellasqa kachkan cheqaq kaytawan k'anchayta qichuqkunapaqlla. Chaypi kaq cheqaqkunaqa willasqa kananmi, runakunaqa utqayllam pasanapaq kaq ruwaykunapaq wakichikuyta atinqankupaq. Kimsakaq Angelpa Willakuyninqa rikuchisqa kananmi, wañuyman richkan chinkaypaq pachapa qespichisqa kananpaq sapan suyay hina."

"Qhipa p'unchaykunapa manchaykunan ñoqanchikmanña chayamun, hinaspa llank'asqanchikpi runakunata willananchik kashan imapiña paykuna kasqanku chay manchaymanta. Ama saquesqa kachunchu chay hatunmanchay rikch'ariykuna, profecía rikuchisqan, paykuna utqaymanta pasanapaq kasqankuta. Ñoqanchikqa Diospa

kachaqninkunam kanchik, hinaspa mana p'unchayta usuchinanchikchu. Pikunachus
Señorninchik Jesucristo-wan yanapaqmasi kayta munanku, kay libropi tarikusqa cheqaqkunaq
hawkaqmi sonqowan allinta qhawarinqaku. Qillqawan hinallataq rimayninwanpas
kallpachakuspanku sut'ita rikuchinqaku chay musphay atina imaymanakuna, imakunatachus
Cristo hanaq pachamanta hamurqan rikuchinapaq.” Signs of the Times, 4 julio, 1906.